

Asia: VN/10508/2025

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026 sekä valtioneuvoston asetuksesta koskien aikatauluja

Palveluluokitukseen ehdotetut tekstimuutokset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Ehdotetut tekstimuutokset ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta tarkentavia ja siten hyviä.

Tilinpäätöstä täydentävät tiedot/HHYTT

Selvitetään hyvinvointialueiden kykyä eritellä sosiaalihuollon taloudellisen toimintakyvyn edistämisen palvelujen (pois lukien lastensuojeluun liittyvä raha-asioiden hoito), nykyisen asiakasryhmäkohtaisen sosiaalityön ja -ohjauksen palveluluokalle kohdentamisen sijaan: kykenevätkö hyvinvointialueet erittelemään sosiaalihuollon taloudellisen toimintakyvyn edistämisen palvelut (pois lukien lastensuojeluun liittyvä raha-asioiden hoito) asiakasryhmäkohtaisilta sosiaalityön ja -ohjauksen palveluluokilta erilliselle palveluluokalle ja jos, niin mitä kohdistussääntöjä käyttävät erittelyssä?

Tämänhetkisessä raportoinnissamme sosiaalihuollon taloudellisen toimintakyvyn edistämisen palveluita ei erotella, mutta se olisi varmasti teknisesti mahdollista. Jos kyse on pelkästään toimeentulotuesta, niin kyseiset kulut ovat omilla kustannuspaikoillaan ja ne voidaan kyllä siirtää kohdistumaan toiselle palveluluokalle. Jos taas on kyse laajemmasta kokonaisuudesta, niin esim. välitystilipalvelut hoidetaan tällä hetkellä kokonaan toisessa vastuuyksikössä osana talouspalveluita ja se on tällä hetkellä vyörytettävää kustannusta. Se olisi kuitenkin raportoinnista tarvittaessa mahdollista erottaa.

Selvitetään päihdekuntoutujien laitospalvelun osalta, kykenevätkö hyvinvointialueet erittelemään päihdekuntoutujien sosiaalihuollon ja terveydenhuollon laitospalvelun ja jos, niin mitä kohdistussääntöjä käyttävät erittelyssä? Lisäksi selvitetään mitä kustannuksia hyvinvointialueet ovat nykyisin kohdentaneet palveluluokalle 2452 eli ovatko hyvinvointialueet raportoineet palveluluokalla 2452 sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon laitospalvelun kustannukset vai vain sosiaalihuollon laitospalvelun vai vain terveydenhuollon laitospalvelun kustannukset ja mitä kohdistussääntöjä ovat käyttäneet raportoinnissa?

Pirkanmaan hyvinvointialueella palveluluokalla 2452 on raportoitu avopalveluiden osalta päihdekuntoutujien terveydenhuollon laitospalvelua, mutta lasten ja nuorten palveluiden osalta luokalla on raportoitu sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon laitospalveluiden kustannuksia sekaisin. Jälkimmäisissä erottelu ei ole suoraan tehtävissä kirjanpidosta, vaan vaatii erillisten kohdennussääntöjen luomista.

Nykyisellään suun terveydenhuollon perustason ja erityistason palvelut kohdennetaan palveluluokalle 2545 Suun terveydenhuollon palvelut. Kykenevätkö hyvinvointialueet tuottamaan eurotiedot suun terveydenhuollon edistävän (ennaltaehkäisevän) ja korjaavan työn HHYTT-erillistietopyyntöön, ja jos, niin mitä kohdistussääntöjä alueet käyttävät erittelyssä?

Tämä riippuu osittain määrittelystä, että mitä ennaltaehkäisevällä palvelulla tarkoitetaan. Kuitenkin samoilla kustannuspaikoilla ja jopa samoilla yksittäisillä käynneillä tapahtuu sekä hampaiden tarkistusta, että reikien paikkausta, joten näiden erottelu suoraan kustannuksista ei onnistu nykyisellään, muuta kuin laskennallisesti.

Uusi tietokokonaisuus: Investointisuunnitelma HHIS

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Pirkanmaan hyvinvointialue pitää hyvänä, että myös investointisuunnitelmaa ja niiden toteutumista raportoidaan määrämuotoisesti siltä osin, kuin niitä tulee raportoida. Valmis yhtenäinen pohjamalli edesauttaa yhtenäistä raportointia.

Toisaalta hyvin tarkalle tasolle investoinneittain vietyä raportointia pidämme hyvin työläänä. Raportointitason osalta toivotaan, että sitä pohdittaisiin vielä riittävän tarkkuustason näkökulmasta. Mikä on oikeasti riittävää ja olennaista investointien strategiselle ohjaukselle (investointien taloudellinen kestävyys ja valtakunnallisten strategisten tavoitteiden yhdenmukaisuus)? Hyvinvointialueen kaikkien investointien ja erityisesti investointeja vastaavien sopimusten erittely on työlästä ja olennainen kysymys on, että ovatko kaikki sillä tarkkuudella tosiaan strategisesti olennaisia asioita? Voisiko riittää, että investoinneista raportoitaisiin ainoastaan hankeryhmäkohtaiset kokonaisluvut ja vain hyvin merkittävien suurten investointikokonaisuuksien osalta (esim. sairaalarakentaminen) raportoitaisiin hankekohtaisia toteumia? Tai jos hankkeisiin on haettu poikkeavaa lainanottovaltuutta, niin silloin esimerkiksi sitä kokonaisuutta raportoitaisiin tarkemmin?

Hankeryhmittäin tai yhdisteltyinä investointikokonaisuuksina raportoitessa osa pyydetyistä kentistä kuten sopimuksen kesto, irtisanomisaika tai suunniteltu poistoaika ei ole mahdollista raportoida.

Investointeja vastaavien sopimusten raportointia ei kyetä automatisoimaan talousjärjestelmästä, koska ne eivät toteudu kirjanpitoon raportointivuonna (sopimuksen sitoutumisvuonna). Tällöin näiden raportointi on väkisin manuaalista erillisseurantojen ja exceleiden kautta. Samoin näihin liittyvän lainanottovaltuuden vapautuminen (käytetty lainanottovaltuus ja seuraaville tilikausille siirtyvä lainanottovaltuus) on mutkikasta laskea ja raportoida. Investointeja vastaavien sopimusten raportoinnissa olennaisuusraja olisi selkeästi nostettava.

Yksittäisistä tietokentistä esimerkiksi suunniteltu poistoaika tuntuu hyvin yksityiskohtaiselta tiedolta ja sen hyöty kansallisen tason ohjaukseen tuntuu irralliselta ja se tuottaa turhaa ylimääräistä raportointitaakkaa. Rahoitusosuuksiin tulee olla mahdollista suunnitella myös vuosikatteesta tai kertyneistä kassavaroista rahoittamista eli kaikkea ei rahoiteta velkarahalla tai ulkopuolisilla investointiavustuksilla.

Investointien ohjaukseen kaivattaisiin kokonaisuudessaan perusteellista uudelleen pohdintaa siitä mikä on järkevää strategisen tason ohjausta ja missä muodossa se tulisi tehdä, jotta sillä saavutettaisiin ohjaukselle annettu tavoite, mutta ei aiheutettaisi turhaa työtä hyvinvointialueille ja ohjaaville ministeriöille. Nyt kokonaisuus on paikoitellen sekava ja tulkinnat vaihtelevia.

Kaikki muut ehdotetut muutokset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Mediavapausasetuksen mukainen kaavailtu raportointivelvoite vaikuttaa muuhun raportointivelvoitteeseen nähden tarkemmalta tasolta. Raportoinnin onnistuminen kaavailuilla periaatteilla automaattisesti ei välttämättä onnistu teknisesti kovin helposti. Asian raportoinnin osalta voisikin teknisesti olla helpompaa toteuttaa raportti erilliseen kyselyyn pohjautuen, eikä yleisen palveluluokkaraportoinnin sisällä.

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden toimittamiseen aikatauluista

Kommentit valtioneuvoston asetuksella annettaviin uusiin raportoinnin aikatauluihin

-

Muut huomiot

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hyvinvointialueiden hallinnon tehtävistä ja byrokraattisista vaatimuksista käydään paljon keskustelua ja siihen olennaisesti liittyy myös hallinnolle annettavat vastuut ja tehtävät. Tällä hetkellä velvoitteet ja niiden sisällä myös raportointi on hyvin työlästä ja siitä tehdään koko ajan uusilla lisätarpeilla monimutkaisempaa. Esimerkiksi investointien raportointiin liittyvät muutokset, hankintatietovarantoraportointiin kaavailut muutokset ja vaikka mediavapauslain muutoksiin liittyvät raportointimuutokset lisäävät jälleen monimutkaisuutta ja työläyttä merkittävästi. Uusia velvoitteita mietittäessä pitäisi pysähtyä miettimään niiden todellista tarvetta ja hyötyä ja tavoitteena pitäisi olla byrokratian jatkuva pienentäminen, ei kasvattaminen, kuten tällä hetkellä suunta valitettavasti on.

Moksén Heidi
Pirkanmaan hyvinvointialue